

ikke skulde kunne findes bedre Forsvarere, da der ikke kan lægges stor Vægt paa de Herrer Medlemmers Mistæuelser, efter som netop de to som Kometer have bevæget sig i alle politiske Systemer. Det kan imidlertid alle vist være enige om, hvilket ogsaa er udtrykt af flere Talere, at det er en bedrøvelig Tid, og der kan jo ikke være saa Meget at sige, efter at vi have hørt saa fuldige Foredrag som af de ærede Medlemmer for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein), Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) og Flere; men det har forekommet mig, at der ogsaa fra en af os Bønder skulde lyde en Røst. Det er jo en bekendt Sag, at den store Kløft mellem de Mænd, som have staaet og nu staa for Regjeringens Styrelse, Godsæierne og Bønderne, nu i de Aaringer, vi have haft vor Frihed, mere og mere har syntes at skulle udjævnes, men denne Regjering har i den Tid, den har været ved Røret, uddybet denne Kløft. Man havde begyndt at se til hinanden med mere Tillid. Man var kommet bort fra det gamle Klasseag og Klassemistænksomhed, som herskede under de tidligere absolutistiske Forhold. Friheden havde begyndt at udjævne Noget af det, men den ærede Regjering uddyber Kløften paany i allerhøieste Grad. Derpaa have vi iher i dette Aar set uensynlige Bevægelser rundt om i Landet dukker det op paany, rundt om i Landet gjør Mistænksomheden sig gjældende, idet alle Høistbestede, hvor det nogenlunde er muligt, sættes ud af Sogneraadene, og Amtsraadene ville følge bagefter. Hvem udlaster denne Mistænksomhed? Ingen Andre end den høie Regjering, som søger at bringe Thngdepunktet over paa de Høistbestede og paa det andet Thing. Efter at Striden nu er kommet til den Yderlighed, synes den høie Regjering, at det kunde være den beleilige Tid at faae en Forandring af vor Grundlov. Det er mærkeligt, at den høie Regjering mener, at skjøndt man ikke kan enes om Andet, maa man nu kunne enes om Grundlovsforandringer. Det kan nok være, at der er Grund for Regjeringen til at fremkomme med et Grundlovsforslag. Men jeg kan ikke se, at denne Grund er en anden end den, at den høie Regjering derved søger at vende Tanken bort fra det, som Striden egentlig har sin Oprindelse fra, og paavise for Europa og Folket, om det var muligt, at Regjeringen ikke har Skylden, men at det er Grundloven, der har Skylden. De tør maasse ikke sige det saa rent ud som deres Tilhængere, der sige, at Folkethinget har Skylden; men nu skal det være Grundloven, der har Skylden. Lad os dog først

blive enige om at overholde den Grundlov, vi have, saa kunde der maasse komme den Tid, hvor man kunde tale om Forandringer. Jeg tror med det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein), at den Grundlov, vi have, godt kan bruges og bruges til Held for Fædreland og Folk, naar bare der er ærlig Villie til Stede hos alle Parter om at bruge den. Den Gang vi fik vor Frihed, var der gjensidig Tillid, da kunde vore Digter, med Sandhed synge:

„Frit at tænke, tro og tale,
Det er Folkets gamle Ret.“

Da kunde man sige:

„Rongehaand og Folkestemme,
begge stærke, begge fri.“

Og denne gjensidige Tillid gav sig Udtryk i Danmarks Riges Grundlov af 1849; man tænkte ikke paa, at der kunde komme andre Tider, andre Mænd. I vort Naboland Sverig har man tænkt paa det; da de skrev deres Grundlov, tænkte de netop paa, at andre Tider kunde bringe andre Mænd, og de have da søgt at forvare sig mod Fortolkninger. I deres Grundlov § 88 have de indført en Reservation derimod, idet der siges der, at de Fortolkninger, som ere komne frem mellem Samlingerne, ogsaa de, som ere gjort gjældende af Høieteret, forelægges Rigsdagen, og den Fortolkning, som da bliver gjort gjældende af Rigsdagen, er den gjældende. Man har altsaa netop taget Sigte paa Fortolkninger, paa dette væmmelige Uvæsen, som har gjort saa megen Ulykke i vor Politikk. En fri Forfatning skulde jo være et Værn mod, at der nogenstunde mere skulde nærme sig Mænd til Thronen, som ikke fortjente at staa paa den Plads; den skulde være et Værn mod, at Principrhyttere og magtlystne Probenreutere skulde nærme sig Thronen. Det har været nødvendigt at have Diet henvendt derpaa; thi naar vi se tilbage i vor Historie, maa vi jo beklage, at det ofte har været Tilfældet. En fri Forfatning skulde være Værn mod, at der kunde komme svage Regenter, svage Konger, som ikke vare i Stand til at have det fornødne klare Overblik. Dette er jo ikke Enhver givet, altsaa heller ikke Konger. Det staaer forskjelligt til: der er Folk med usædvanlig Dygtighed, Forstand og Kløgt, der er Andre med mindre, og det vil ogsaa gjøre sig gjældende paa de høieste Steder. Det har vi Historiens Bevis for. Det har tidt været vor Ulykke, at der har nærmet sig til Thronen Mænd, som ikke fortjente at staa der. Vi behøve blot at se tilbage i vor egen Historie, saa ville vi ofte opdage det, og det er et Spørgsmaal, naar der er Tale om Grundlovsbrud,